

คู่มือศึกษา ภาษีอากร ภาคบริหารธุรกิจ ตามประมวลรัษฎากร

- ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
- ภาษีเงินได้นิติบุคคล
- ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย
- ภาษีมูลค่าเพิ่ม
- ภาษีธุรกิจเฉพาะ
- อากรแสตมป์
- ภาษีจากการขายอสังหาริมทรัพย์

พระราชบัญญัติภาษีศุลกากร พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510

พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562

คำถามท้ายเล่ม

ทัศนีย์ เหลืองเรืองรอง

Tel. 089-0012498

คู่มือศึกษา
ภาษีอากร
ภาคบริหารธุรกิจ
ตามประมวลรัษฎากร

พระราชบัญญัติภาษีศุลกากร พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510

พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562

คำถามท้ายเล่ม

กศนีย์ เหลืองเรืองรอง

โทร. 089-0012498

คู่มือศึกษาภาษีอากร ภาคบริหารธุรกิจ ตามประมวลรัษฎากร

พระราชบัญญัติภาษีศุลกากร พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560

พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. 2510

พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562

จัดพิมพ์โดย : ทศนีย์ เหลืองเรืองรอง

ISBN : 978-616-636-395-1

จำนวนหน้า : 320 หน้า

พิมพ์ครั้งที่ 10 : จำนวน 1,000 เล่ม

ปีที่พิมพ์ : 2569

ราคา : 200 บาท

จัดจำหน่ายโดย อ.ทศนีย์ เหลืองเรืองรอง โทร. 089-001-2498

คำนำ

ภาษีอากรเป็นแหล่งรายได้หลักของประเทศ ประเทศไทยจัดเก็บภาษีอากรหลายประเภท โดยอาศัยกฎหมายหลายฉบับ หนังสือเล่มนี้นำเสนอภาษีอากรตามกฎหมาย 5 ฉบับ ทุกฉบับ กระทั่งความเป็นอยู่ของประชาชนทุกคน **ภาษีทางตรง** จัดเก็บจากฐานการมีเงินได้ของประชาชน ซึ่งต้องกันส่วนหนึ่งไว้ชำระค่าภาษีเงินได้ทำให้เงินที่นำมาหาได้ลดลง และ**ภาษีทางอ้อม** จัดเก็บจากฐานการบริโภคของประชาชน ทำให้ทุกครั้งที่บริโภค นอกจากต้องจ่ายค่าสินค้าและบริการแล้วยังต้องจ่ายค่าภาษีด้วย ดังนี้

ประมวลรัษฎากรซึ่งเป็นกฎหมายที่ว่าด้วยภาษีอากรฝ่ายสรรพากร ให้กรมสรรพากรเป็นผู้มีหน้าที่ควบคุมจัดเก็บ**ภาษีทางตรง** ได้แก่ **ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา** และ**ภาษีเงินได้นิติบุคคล** ซึ่งเก็บจากการมีเงินได้ **ภาษีทางอ้อม** ได้แก่ **ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ**ซึ่งเก็บจากการบริโภคของบุคคล และ**อากรแสตมป์**ซึ่งเก็บจากการทำธุรกรรมที่ต้องทำตราสาร ได้แก่ สัญญาบางประเภท เช่น สัญญาเช่า สัญญาจ้างทำของ เป็นต้น

พระราชบัญญัติภาษีศุลกากร พ.ศ.2560 กรมศุลกากรเป็นผู้มีหน้าที่ควบคุมจัดเก็บจากผู้นำของเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อควบคุมการบริโภคสินค้าและบริการจากต่างประเทศ และจากผู้ส่งออกนอกนอกราชอาณาจักรเพื่อส่งเสริมให้มีรายได้เข้าประเทศ

พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ.2560 กรมสรรพสามิตเป็นผู้มีหน้าที่ควบคุมจัดเก็บจากสินค้าและบริการบางประเภทที่เกินความจำเป็นในการดำรงชีวิต โดยให้เสียภาษีสรรพสามิตเพิ่มขึ้นอีกประเภทหนึ่ง นอกเหนือจากภาษีอื่นที่จัดเก็บเป็นปกติสำหรับสินค้าและบริการโดยทั่วไปอยู่แล้ว เช่น รถหรู ไฟ สุรา ยาสูบ สนามม้า สนามกอล์ฟ เป็นต้น

พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ.2510 เป็นภาษีของราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ให้ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บจากการแสดงป้ายที่แสดงชื่อ ยี่ห้อหรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้าบววัตถุใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นบนป้ายทั่วไป ป้ายบิลบอร์ดตามตึกตามทางด่วน ป้ายผ้าใบ หรือป้ายไฟเพื่อหารายได้หรือการโฆษณา

พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บจากการแสดงป้ายที่แสดงชื่อ ยี่ห้อหรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้าบววัตถุใด ๆ ไม่ว่าจะเป็นบนป้ายทั่วไป ป้ายบิลบอร์ดตามตึกตามทางด่วน ป้ายผ้าใบ หรือป้ายไฟเพื่อหารายได้หรือการโฆษณา (ต่อไปใช้คำว่า **อปท.**) แต่ละแห่งมีอำนาจจัดเก็บภาษีจากที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในเขต

อปท. ของตน ภาษีที่จัดเก็บได้ในเขต อปท. ได้ให้เป็นรายได้ของ อปท. นั้น จากบทบัญญัติดังกล่าว ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจึงเป็นภาษีส่วนท้องถิ่นที่จัดเก็บจากทรัพย์สินประเภทที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

นอกจากนี้รัฐบาลยังใช้ภาษีอากรเป็นเครื่องมือทางเศรษฐกิจ ทำให้กฎหมายทั้ง 5 ฉบับถูกแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้ง มีกฎหมายลูกออกมาจำนวนมากเพื่อจัดเก็บภาษีตามนโยบายของรัฐบาล จนมีเนื้อหาและรายละเอียดทางปฏิบัติมากมาย หนังสือเล่มนี้มีวัตถุประสงค์ให้ผู้อ่านได้มีความรู้พื้นฐานทางภาษีที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของประชาชนเป็นสำคัญ ส่วนมาตราใดที่เป็นรายละเอียดเชิงปฏิบัติ เป็นเรื่องอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานประเมินโดยเฉพาะหรือเป็นเรื่องเฉพาะกิจเฉพาะการ ผู้เรียบเรียงจะไม่ลงในรายละเอียดและแนะนำให้ไปศึกษาเพิ่มเติมอีกส่วนหนึ่งต่างหาก

กรณีมีข้อผิดพลาด ผู้เรียบเรียงขออภัยรับคำแนะนำด้วยความขอบคุณ เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้หนังสือเล่มนี้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้นในโอกาสหน้า

การระบุเพียงมาตราโดยไม่ระบุว่าเป็นบทบัญญัติตามกฎหมายใดในหนังสือเล่มนี้ให้ถือว่าเป็นมาตราที่บัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร

ข้อความที่ใช้ตัวเอน เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

ทัศนีย์ เหลืองเรืองรอง

E-mail Address : t24328@gmail.com

โทร 089 0012498

สารบัญ

บทที่ 1	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร.....	1
1.	ความหมาย	1
2.	วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีอากร	1
3.	ลักษณะของภาษีอากรที่ดี	2
4.	โครงสร้างกฎหมายภาษีอากร	3
4.1	ผู้มีหน้าที่เสียภาษี	3
4.2	ประเภทภาษีอากร	3
4.3	ฐานภาษีและอัตราภาษี	4
4.4	วิธีการเสียภาษี	4
4.5	ความรับผิดจากการไม่ปฏิบัติตามประมวลรัษฎากร	5
4.6	ขั้นตอนการขอความเป็นธรรมในคดีภาษีอากร	7
	สรุปการเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร	8
	ใบกำกับภาษี	9
	อัตราภาษีเงินได้เงินได้บุคคลธรรมดา	10
บทที่ 2	ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา.....	11
1.	ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	13
1.1	บุคคลธรรมดา	13
1.2	ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี	14
1.3	กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง	14
1.4	ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช่นิติบุคคล	15
2.	เงินได้พึงประเมิน	17
2.1	ความหมายของเงินได้พึงประเมิน	17
2.2	ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย เครดิตภาษีเงินปันผล	18 25
2.3	เงินได้พึงประเมินที่ได้รับยกเว้นภาษี	36
2.4	เกณฑ์การรับรู้เงินได้พึงประเมินของผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดา	53
2.5	แหล่งเงินได้ที่ต้องนำมาเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	54
2.6	เงินได้ของสามีภริยาที่ขอบด้วยกฎหมาย	58

3. การหักลดหย่อน	60
4. การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	71
5. การยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษี	80
บทที่ 3 ภาษีเงินได้นิติบุคคล.....	81
1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล	81
2. รอบระยะเวลาบัญชี	84
3. ฐานภาษี	85
3.1 ฐานกำไรสุทธิ	87
3.2 ฐานการจำหน่ายกำไรไปต่างประเทศ	91
3.3 ฐานเงินได้ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย	92
3.4 ฐานรายได้ก่อนหักรายจ่าย	94
3.5 การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานกำไรสุทธิ	98
3.5.1 เงินได้ที่ต้องนำไปคำนวณกำไรสุทธิ	98
3.5.2 การคำนวณรายได้และรายจ่ายให้ใช้เกณฑ์สิทธิ	100
3.5.3 เงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิตามมาตรา 65 ทวิ	103
3.5.4 เงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิตามมาตรา 65 ตรี	112
3.5.5 อัตราภาษี	126
3.5.6 การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากฐานกำไรสุทธิ	126
3.5.7 การยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษี (ฐานกำไรสุทธิ)	132
บทที่ 4 ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย.....	133
1. ลักษณะของภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	133
2. กรณีที่ไม่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย	134
3. ประเภทของภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	135
3.1 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่าย และการคำนวณ	135
3.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย	144
3.3 การหักภาษี ณ ที่จ่าย ตามมาตรา 3 เศรส์	145
4. เงินได้ที่สามารถแยกคำนวณต่างหากจากเงินได้อื่น ตามมาตรา 48	153
5. หน้าที่ของผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย	154
.....	
ภาษีจากฐานการบริโภค	156
บทที่ 5 ภาษีมูลค่าเพิ่ม.....	157
1. กิจการและบุคคลที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	161
2. กิจการที่ไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	171

3. อัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม	171
4. การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม	176
5. ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม	185
6. ฐานภาษี	191
7. เอกสารในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม	197
7.1 ใบกำกับภาษี	197
7.2 การออกใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้	199
7.3 การจัดทำเอกสารภายในแทนการออกใบกำกับภาษี	200
8. การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม การขอคืน และการเครดิตภาษี	201
8.1 การคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม	201
8.2 ภาษีซื้อที่ห้ามไม่ให้นำไปหักจากภาษีขาย ใบแทนใบกำกับภาษี และการยกเลิกใบกำกับภาษี	202
9. หน้าที่ของผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม	207
9.1 การจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม	207
9.2 การเรียกเก็บและการออกใบกำกับภาษี	209
9.3 การจัดทำรายงานภาษีมูลค่าเพิ่ม	210
9.4 การยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษี	211
บทที่ 6 ภาษีธุรกิจเฉพาะ.....	214
1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีธุรกิจเฉพาะ	214
2. การยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ	217
3. ฐานภาษี และอัตราภาษี	219
4. การคำนวณภาษีธุรกิจเฉพาะ	220
5. หน้าที่ของผู้ประกอบกิจการที่ต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ	220
บทที่ 7 ภาษีอากร การโอนอสังหาริมทรัพย์.....	222
1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	222
1.1 การโอนอสังหาริมทรัพย์	222
1.2 ราคาขายอสังหาริมทรัพย์ กรณีคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	225
1.3 วิธีการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการขายอสังหาริมทรัพย์	225
1.4 การคำนวณหักภาษี ณ ที่จ่าย	226
1.5 สิทธิเลือกเสียภาษีสำหรับเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์	229
2. ภาษีธุรกิจเฉพาะ	232
2.1 การขายอสังหาริมทรัพย์เฉพาะที่ต้องจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม	232
2.2 เป็นการขายอสังหาริมทรัพย์ในทางค้าหรือหากำไร ในราชอาณาจักร	232
3. ภาษีเงินได้นิติบุคคล	237
4. อากรแสตมป์	237

บทที่ 8	อาการแสดมปี.....	238
	1. ผู้ที่ต้องเสียอาการแสดมปี	238
	2. วิธีการเสียอาการ	238
	3. การยกเว้นไม่ต้องเสียอาการยกเว้นอาการ	240
	4. ข้อเสียของตราสารที่มีได้ปิดแสดมปีบริบูรณ์	240
	บัญชีอัตราอาการแสดมปีและการออกไปรับและไปส่งของ	241
บทที่ 9	ภาษีศุลกากร.....	251
	1. วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีศุลกากร	251
	2. กฎหมายที่ให้จัดเก็บภาษีศุลกากร	252
	3. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีศุลกากร	258
	4. การจัดเก็บอากร	258
	4.1 ขั้นตอนการปฏิบัติพิธีการนำเข้าสินค้าและส่งออกสินค้า	258
	(1) การจัดเตรียมสินค้าพร้อมยื่นใบขนสินค้าและเอกสารประกอบ	
	(2) ชำระอากร	258
	(3) ความรับผิดชอบในอันที่จะเสียค่าภาษี และเวลาที่จะต้องชำระภาษี	259
	5. อัตราภาษีศุลกากร	259
บทที่ 10	ภาษีสรรพสามิต.....	262
	1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิต	263
	2. ความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียภาษีเกิดขึ้นเมื่อ	263
	3. การคำนวณภาษีสรรพสามิต	264
บทที่ 11	ภาษีป้าย.....	268
	1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย	270
	2. การยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษี	270
	3. หลักฐานที่ใช้ประกอบการเสียภาษีป้าย	270
บทที่ 12	ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง.....	271
แบบฝึกหัดบทที่ 1-7 (อัตรัย)		284-292
แบบฝึกหัดบทที่ 1-2 (ปรณัย)		293
แบบฝึกหัดบทที่ 3-7 (ปรณัย)		302

บทที่

1

ความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับภาษีอากร ตามประมวลรัษฎากร

1. ความหมาย

ภาษีอากร คือ สิ่งที่รัฐบาลบังคับจัดเก็บจากราษฎร และนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยมีได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษี

ต่างจาก**ค่าธรรมเนียม**ซึ่งรัฐจัดเก็บจากประชาชนที่มาติดต่อหรือได้รับการบริการจากรัฐ เช่น ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมอสังหาริมทรัพย์ ใบอนุญาตต่างๆ เช่น พาส์ตัว ผลิตสุรา มีอาวุธปืน ค่าภาคหลวง สัมปทานต่าง ๆ หากประชาชน**ไม่ทำธุรกรรมดังกล่าวก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม**

2. วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีอากร

2.1 เพื่อหารายได้ ในการบริหารประเทศ ป้องกันประเทศ การรักษาความสงบภายในประเทศ และดูแลให้ประชาชนอยู่ดี มีพัฒนาการในทุกด้าน ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เป็นต้น

2.2 ควบคุมและพัฒนาเศรษฐกิจ

บุคคลมีเงินได้มีหน้าที่เสียภาษีให้รัฐ ส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายก็เก็บออม เมื่อออมได้มากถึงระดับหนึ่งก็นำไปลงทุนเพื่อหาผลตอบแทนที่นอกเหนือจากการออม ซึ่งเขียนเป็นสมการได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{เงินได้} - \text{ภาษี} &= \text{ค่าใช้จ่าย} + \text{เงินออม} + \text{เงินลงทุน} \\ \text{หากเงินได้ไม่พอค่าใช้จ่าย และต้องกู้ยืมเงินมาใช้จ่าย} \\ (\text{เงินได้} - \text{ภาษี}) + \text{เงินกู้} &= \text{ค่าใช้จ่าย} \end{aligned}$$

จะเห็นได้ว่าการเก็บภาษีมีผลต่อการใช้จ่าย การออมและการลงทุนของประชาชน รัฐจึงใช้ภาษีอากรเป็นเครื่องมือการคลัง และควบคุมการบริโภคของประชาชน เช่น

เศรษฐกิจอยู่ในภาวะเงินเฟ้อ คนมีเงินมาก มีอำนาจการซื้อทำให้สินค้าแพง รัฐใช้ภาษีควบคุมเงินเฟ้อโดยเก็บภาษีในอัตราสูง ทำให้ประชาชนมีเงินน้อยลงอำนาจซื้อน้อยลง สินค้าถูกลง

เศรษฐกิจอยู่ในภาวะเงินฝืด คนมีเงินน้อย สินค้าขายได้น้อย การผลิตลดลง อาจต้องลดหรือหยุดการผลิต เลิกจ้างคนงาน รัฐยกเว้นหรือเก็บภาษีในอัตราต่ำ ทำให้ประชาชนมีเงินและอำนาจซื้อมากขึ้น กระตุ้นให้มีการผลิตการจ้างงาน คนมีงานทำมีอำนาจซื้อ ธุรกิจก็ดีขึ้นทั้งระบบ

ควบคุมและลดการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยและสินค้าอันตรายต่อสุขภาพอนามัยและสังคม โดยเก็บภาษีสินค้าดังกล่าวในอัตราสูง เช่น เรือยอร์ช รถยนต์ เครื่องปรับอากาศ สุรา ยาสูบ ไฟ เป็นต้น

รัฐต้องการส่งเสริมการบริโภคสินค้าหรืออุตสาหกรรมใดก็เก็บภาษีต่ำหรือยกเว้นภาษี เช่น ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรที่ยังไม่แปรรูป เป็นต้น

2.3 ส่งเสริมการออม ยกเว้นภาษีดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์

2.4 ส่งเสริมความเจริญเติบโตทางธุรกิจการลงทุนภายในประเทศ

ด้วยการยกเว้นจัดเก็บภาษีหรือลดภาษีในกิจการส่งเสริมการลงทุน ยกเว้นหรือลดภาษีนำเข้าในสินค้าทุนและวัตถุดิบเพื่อให้มีต้นทุนแข่งกับต่างประเทศได้

คุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศโดยควบคุมการนำเข้าและเก็บภาษีนำเข้าในอัตราสูง

ส่งเสริมการส่งออก โดยยกเว้นภาษีส่งออกหรือเก็บภาษีในอัตราต่ำ ปัจจุบันรัฐเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 ทำให้ราคาสินค้าไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ด้วย สามารถแข่งขันด้านราคากับต่างประเทศได้

2.5 เพื่อการกระจายรายได้ ด้วยการจัดเก็บภาษีทางตรง ในอัตราก้าวหน้าซึ่งจะทำให้ผู้มีเงินได้มากเสียภาษีมากกว่าผู้มีเงินได้น้อย เพื่อเงินได้สุทธิจะไม่แตกต่างกันมาก หรือยกเว้นภาษีเงินได้ให้ผู้มีเงินได้น้อย ลดการจัดเก็บภาษีทางอ้อมและยกเว้นภาษีทางอ้อมบางประเภทที่ทุกคนต้องบริโภค

2.6 เพื่อชำระหนี้สินของรัฐ

3. ลักษณะของภาษีอากรที่ดี

ภาษีอากรเป็นเรื่องบังคับจัดเก็บ โดยรัฐธรรมนูญทุกฉบับบัญญัติให้ประชาชนมีหน้าที่เสียภาษีอากรตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการจัดเก็บภาษีมีผลกระทบต่อความมั่งคั่งของประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีความสมัครใจในการเสียภาษี ภาษีอากรควรมีลักษณะดังนี้

3.1 มีความเป็นธรรม การจัดเก็บตามหลักความเป็นธรรมสัมบูรณ์ ที่ว่าทุกคนต้องเสียภาษีเท่ากันคงเป็นไปไม่ได้เนื่องจากประชาชนมีความสามารถและฐานะทางเศรษฐกิจไม่เท่ากัน จึงควรจัดเก็บตามหลักความเป็นธรรมสัมพัทธ์ ซึ่งประชาชนควรเสียภาษีตามความสามารถในการเสียภาษีและผลประโยชน์ที่แต่ละคนได้รับจากรัฐ

3.2 มีความแน่นอนชัดเจนและสะดวก ในเรื่องจำนวนภาษี (อัตราภาษีอากร ฐานภาษีอากรและวิธีการคำนวณภาษี) กำหนดเวลา สถานที่และวิธีการเสียภาษี เพื่อสามารถปฏิบัติให้ถูกต้องและสะดวก เช่น กรมสรรพากรให้ชำระภาษีได้ทางธนาคาร ไปรษณีย์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

3.3 ความเป็นกลางทางเศรษฐกิจ ภาษีอากรเป็นต้นทุนของการผลิต การบริโภคและส่งผลกระทบต่อการออม รัฐจึงควรจัดเก็บโดยให้มีผลกระทบต่อกลไกตลาดน้อยที่สุด อย่างไรก็ตาม รัฐมีการใช้ภาษีอากรเป็นเครื่องมือทางการเงินการคลังเพื่อบรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจ เช่น กิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจะได้รับสิทธิยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล การคืนภาษีสรรพสามิตให้ผู้ซื้อรถยนต์คันแรก เป็นต้น

ในการส่งเสริมและควบคุมการผลิตและการบริโภค จะเห็นว่าสินค้าฟุ่มเฟือยหรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสังคม เช่น รถยนต์ สุรา ยาสูบฯ นอกจากต้องเสียภาษีต่าง ๆ เหมือนสินค้าทั่วไปแล้ว รัฐยังเก็บภาษีสรรพสามิตเป็นภาษีเสริมทำให้มีราคาสูงขึ้นเพื่อควบคุมการบริโภค การซื้อน้ำดื่มไม่มีภาษีสรรพสามิต ถ้าซื้อเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลสูง หรือมีแอลกอฮอล์จะเห็นป้ายภาษีสรรพสามิตติดอยู่ เป็นต้น

3.4 มีความยืดหยุ่น สามารถปรับให้เหมาะกับสถานการณ์ เช่น มีการลดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มจากร้อยละ 10 เป็นร้อยละ 7 เพื่อให้ประชาชนมีเงินเหลือจากการเสียภาษีมากขึ้น

3.5 มีประสิทธิภาพ ให้มีรายจ่ายน้อยที่สุด ประหยัดทั้งผู้จัดเก็บและผู้เสียภาษี

3.6 อำนวยรายได้ เพื่อให้รัฐมีรายได้เพียงพอบริหารและพัฒนาประเทศ

4. โครงสร้างกฎหมายภาษีอากร

4.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมาย คือ บุคคลที่กฎหมายบัญญัติให้มีหน้าที่เสียภาษี

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามความจริง คือ บุคคลที่กฎหมายมิได้บัญญัติให้มีหน้าที่เสียภาษี แต่ต้องรับภาระจ่ายค่าภาษี

4.2 ประเภทภาษีอากร แบ่งตามการรับภาระภาษีอากรได้ 2 ประเภท

ภาษีทางตรง คือ ภาษีที่รัฐเป็นผู้จัดเก็บโดยตรงจากรายได้ของบุคคลและกำไรของธุรกิจ โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายเป็นผู้รับภาระจ่ายค่าภาษี หรือผลภาระภาษีไปให้ผู้อื่นได้ยาก แต่ก็ยังผลภาระได้ เช่น

ลูกจ้างได้รับเงินเดือนค่าจ้าง ลูกจ้างเป็นผู้มีเงินได้ที่กฎหมายให้มีหน้าที่เสียภาษีจากเงินได้ดังกล่าว แต่นายจ้างจะจ่ายภาษีแทนลูกจ้างก็ได้ เช่น บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) จ่ายภาษีแทนพนักงานลูกจ้างผู้มีเงินได้

ฐานภาษี คือ เงินได้และทรัพย์สินที่ผู้เสียภาษีได้มา

ภาษีทางอ้อม คือ ภาษีที่เก็บจากการบริโภคภายในประเทศ เนื่องจากผู้บริโภคมียาจำนวนมากตามจำนวนประชากรของประเทศ ซึ่งผู้บริโภคแต่ละคนก็บริโภคกันวันละหลายครั้ง รัฐไม่มีศักยภาพที่จะจัดเก็บโดยตรงจากผู้บริโภคเหมือนกับภาษีเงินได้ จึงบัญญัติให้ผู้ขายสินค้าและผู้ให้บริการเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมาย แต่เปิดโอกาสให้สามารถผลักภาระการจ่ายภาษีไปให้ผู้บริโภค ปัจจุบันจัดเก็บจากภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์

ฐานภาษี ได้แก่ **จำนวนรายจ่ายของผู้บริโภค** ซึ่งเป็นจำนวนเดียวกับรายรับของผู้ขายสินค้าและผู้ให้บริการ

4.3 ฐานภาษีและอัตราภาษี

ฐานภาษี หมายถึง สิ่งที่เป็นมูลเหตุให้ต้องเสียภาษี เช่น การมีรายได้ การมีทรัพย์สิน หรือการใช้จ่าย

$$\text{ภาษีที่ต้องชำระ} = \text{ฐานภาษี} \times \text{อัตราภาษี}$$

อัตราภาษี ที่ใช้ในประเทศไทยมี 2 แบบ ฐานอัตราภาษีจะผันแปรตามฐานภาษีในทางใด

(1) **อัตราก้าวหน้า** ฐานภาษีสูงขึ้น อัตราภาษีจะสูงตาม ใช้จัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอย่างเดียว และภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

(2) **อัตราคงที่** ไม่ว่าฐานภาษีจะเปลี่ยนแปลงไปทางใด อัตราก็เท่าเดิม ใช้จัดเก็บ

ภาษีเงินได้นิติบุคคล อัตราร้อยละ 20 ของกำไรสุทธิทางภาษีอากร

ภาษีมูลค่าเพิ่ม อัตราร้อยละ 7 ของรายรับ

ภาษีธุรกิจเฉพาะ อัตราร้อยละ 3 ของรายรับ

4.4 วิธีการเสียภาษี

ประมวลรัษฎากรบัญญัติให้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะเป็นภาษีอากรประเมิน กล่าวคือ ให้ผู้เสียภาษียื่นรายการภาษีประเมิน ภาษีที่ตนเองต้องชำระเป็นเบื้องต้น ต่อจากนั้นเจ้าพนักงานประเมินจะตรวจสอบความถูกต้อง ดังนี้

(1) **การประเมินตนเอง** โดยผู้เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการภาษีประเภทต่างๆ ประเมินเงินได้พึงประเมิน กำไรสุทธิ หรือรายรับ และจำนวนภาษีที่ต้องเสีย พร้อมชำระภาษีด้วยตนเอง ตามเวลาและวิธีที่กฎหมายกำหนด เช่น

- ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ยื่นแบบ ภ.ง.ด. 90 ภ.ง.ด. 91 ภ.ง.ด. 93 ภ.ง.ด. 94

- ภาษีเงินได้นิติบุคคล ยื่นแบบ ภ.ง.ด.50 ภ.ง.ด.51 ภ.ง.ด.52 ภ.ง.ด.53

ภ.ง.ด.54 ภ.ง.ด.55

- ภาษีมูลค่าเพิ่ม ยื่นแบบ ภ.พ. 30

- ภาษีธุรกิจเฉพาะ ยื่นแบบ ภ.ธ. 40

(2) **การประเมินโดยเจ้าพนักงานประเมิน** เจ้าพนักงานประเมินจะตรวจสอบแบบแสดงรายการภาษีที่ผู้เสียภาษียื่นแบบประเมินตนเองตาม (1) ว่าถูกต้องหรือไม่ และสืบค้นข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อตรวจสอบว่าผู้มีเงินได้ได้ยื่นแบบประเมินตนเองไว้หรือไม่

ถ้าผู้เสียภาษียื่นแบบไว้ไม่ถูกต้อง หรือไม่ได้ยื่นไว้เลย เจ้าพนักงานประเมินจะประเมินเรียกเก็บภาษีเพิ่มเติมพร้อมใช้มาตรการลงโทษทั้งทางแพ่ง และทางอาญา

(3) **การหักภาษี ณ ที่จ่าย** บางกรณีกฎหมายให้ผู้จ่ายเงินได้หักภาษีไว้ทุกคราวที่จ่ายเงินได้พึงประเมิน และนำส่งกรมสรรพากรก่อนถึงกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการ เช่น นายจ้างจ่ายเงินเดือนให้ลูกจ้างเดือนละ 20,000 บาท หักภาษีไว้คราวละ 500 บาท เพื่อนำส่งกรมสรรพากรจ่ายให้ลูกจ้างจริง 19,500 บาท เมื่อลูกจ้างยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภ.ง.ด.91) ก็นำภาษีที่ถูกหัก ณ ที่จ่ายมาเครดิต (หัก) จากภาษีที่ต้องชำระได้ เช่น

ภาษีต้องชำระตามแบบ ภ.ง.ด. 91	15,000 บาท
หัก ภาษี ณ ที่จ่าย (500 x 12)	<u>6,000</u> บาท
ภาษีต้องชำระพร้อมยื่นแบบ ภ.ง.ด. 91	<u>9,000</u> บาท

(4) **กฎหมายให้ชำระภาษีส່วนหน้า** (มาตรา 18 ทวิ และมาตรา 60 ทวิ)

ในกรณีจำเป็นเพื่อรักษาผลประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากร **เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินเรียกเก็บภาษีจากผู้ต้องเสียภาษีก่อนถึงกำหนดเวลายื่นรายการได้**

ข้อสำคัญต้องเรียกเก็บภาษีก่อนถึงกำหนดเวลายื่นรายการ และภาษีที่เรียกเก็บล่วงหน้า ให้เป็นเครดิตในการคำนวณภาษีของผู้เสียภาษี กล่าวคือ ผู้เสียภาษียื่นรายการภาษีตามเวลาที่กฎหมายกำหนดมีภาษีต้องชำระ ให้นำภาษีที่เรียกเก็บล่วงหน้าไปเครดิต (หัก) จากภาษีที่ต้องชำระได้

4.5 ความรับผิดชอบจากการไม่ปฏิบัติตามประมวลรัษฎากร

ความรับผิดชอบทางแพ่ง

(1) **ต้องเสียเงินเพิ่ม** (มาตรา 27 มาตรา 89/1 และ มาตรา 91/21 ประกอบ มาตรา 89/1)

ในกรณีเสียภาษีช้ากว่าเวลาที่กฎหมายกำหนดในอัตราร้อยละ 1.5 ต่อเดือนของเงินภาษีที่ต้องเสียหรือนำส่งโดยไม่รวมเบี้ยปรับ เศษของเดือนให้คิดเป็นหนึ่งเดือน เช่น

A ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปีภาษี 25x1 มีภาษีต้องชำระ 1,000 บาท ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด คือ วันที่ 1 มกราคมถึงวันที่ 31 มีนาคม 25x2

แต่ A ยื่นแบบแสดงรายการเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 25x2 ซึ่งยื่นล่าช้ากว่าเวลาที่กฎหมายกำหนดไป 7 เดือน (นับแต่เดือนเมษายนถึงเดือนตุลาคม เศษของเดือน (1 วัน) คิดเป็น 1 เดือน)

A ต้องเสียเงินเพิ่ม $1,000 \times 1.5\% \times 7 \text{ เดือน} = 105 \text{ บาท}$

A ต้องเสียภาษีพร้อมเงินเพิ่มรวม $1,000 + 105 = 1,105 \text{ บาท}$

(2) ต้องเสียเบี้ยปรับ (มาตรา 22 มาตรา 24 มาตรา 89 และมาตรา 91/21 ประกอบมาตรา 89)

(2.1) การเรียกเก็บเบี้ยปรับ จะต้องเป็นการตรวจสอบโดยเจ้าพนักงานประเมินของกรมสรรพากร ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

ภาษีเงินได้ จะเรียกเก็บได้เมื่อเจ้าพนักงานประเมินต้องออกหมายเรียกตรวจสอบ

ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ ไม่มีบทบัญญัติให้เจ้าพนักงานประเมินต้องออกหมายเรียกตรวจสอบ ก็เรียกเก็บเบี้ยปรับได้ ปกติเมื่อเจ้าพนักงานประเมินออกหมายเรียกตรวจสอบภาษีเงินได้ก็สามารถเรียกตรวจสอบภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะด้วยได้

เจ้าพนักงานประเมินตรวจสอบพบว่า

(ก) ยื่นแบบแสดงรายการภาษีขาด

เสียเบี้ยปรับ 1 เท่า ของเงินภาษีที่เสียขาด พร้อมเงินเพิ่ม

A ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปีภาษี 25x1 มีภาษีต้องชำระ 1,000 บาท อีก 10 เดือนต่อมาเจ้าพนักงานประเมินตรวจสอบพบว่าต้องเสียภาษี 4,000 บาท

A ต้องรับผิดชอบเสียภาษีที่เสียขาด 3,000 บาท เบี้ยปรับ 1 เท่า 3,000 บาท พร้อมเงินเพิ่ม 450 บาท ($3,000 \times 1.5\% \times 10 \text{ เดือน}$) รวมต้องชำระภาษีเพิ่มเติม 6,450 บาท

(ข) ไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีได้เลย

เสียเบี้ยปรับ 2 เท่า ของเงินภาษีที่ต้องเสีย พร้อมเงินเพิ่ม

A ไม่ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

A ต้องรับผิดชอบเสียภาษีที่เสียขาด 4,000 บาท เบี้ยปรับ 2 เท่า 8,000 บาท พร้อมเงินเพิ่ม 600 บาท ($4,000 \times 1.5\% \times 10 \text{ เดือน}$) รวมต้องชำระภาษีเพิ่มเติม 12,600 บาท

(3) ถูกยึดทรัพย์สินขายทอดตลาดชำระภาษีอากรค้าง

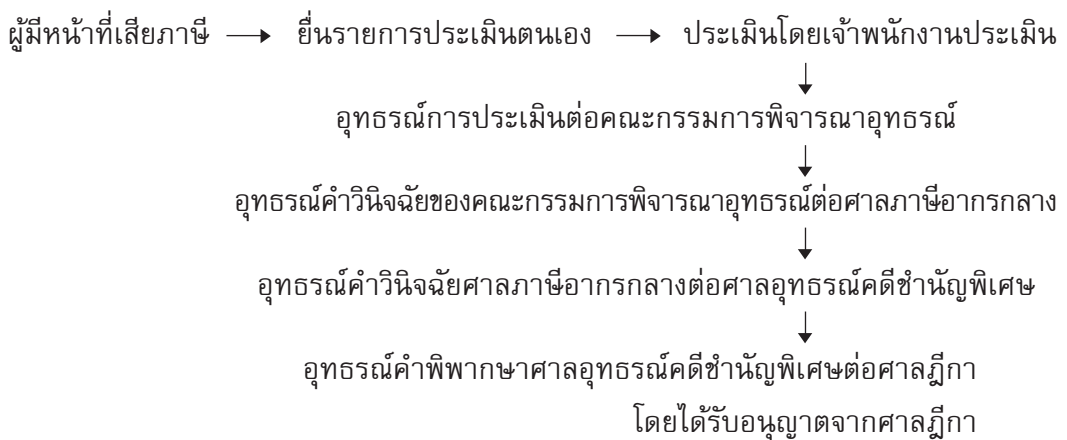
มาตรา 12 ให้อำนาจเจ้าพนักงานยึดทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษีอากรออกขายทอดตลาด นำเงินไปชำระภาษีอากรค้างโดยไม่ต้องฟ้องคดีต่อศาล

ความรับผิดทางอาญา มีโทษปรับและจำคุก (มาตรา 37 มาตรา 90 มาตรา 90/1 ถึง 90/5)

4.6 ขั้นตอนการขอความเป็นธรรมในคดีภาษีอากร

มาตรา 30 ให้สิทธิผู้เสียภาษีที่ไม่เห็นด้วยกับการประเมินของเจ้าพนักงานประเมินอุทธรณ์การประเมินต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ เมื่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยแล้วผู้เสียภาษียังไม่เห็นด้วยก็ฟ้องต่อศาลภาษีอากรกลางตามบทบัญญัติมาตรา 30 (2) จะฟ้องต่อศาลภาษีอากรกลางโดยไม่อุทธรณ์การประเมินต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ไม่ได้เพราะข้ามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด

ขั้นตอนการการเสียภาษีและขอความเป็นธรรม

สรุปการเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร

ผู้มีเงินได้ต้องเสียภาษี แหล่งเงินได้ บุคคลธรรมดา *	ภาษีทางตรง เกิดในและนอกประเทศ	ภาษีทางอ้อม เฉพาะในประเทศ
- นาย ก จัดสรรที่ดินขาย - นาย ข ขายสินค้าหรือให้บริการ	ภ.ง.ด.บุคคลธรรมดา	ภาษีธุรกิจเฉพาะ (ภ.ธ.) ภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภ.พ.) ภ.พ. หรือ ภ.ธ. อย่างใดอย่างหนึ่ง

1. บริษัท/ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ ม. 39

ให้มีหน้าที่เสีย ภ.ง.ด.นิติบุคคล

1.1 นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย

- (1) ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด และบริษัทมหาชนจำกัด
- บริษัทไท จำกัด ผลิต/ขายสินค้า/ให้บริการ
 - บริษัทเอก จำกัด จัดสรรที่ดินขาย
- (2) กิจการร่วมค้า

ฐานกำไรสุทธิ

↓
เก็บจากนิติบุคคล
ที่มีวัตถุประสงค์
มุ่งค้าหากำไร

ภ.พ
ภ.ธ.

→ เฉพาะกำไรที่เกิดจากการร่วมค้า

1.2 นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ

- (1) บริษัท/ห้างหุ้นส่วนจำกัดต่างประเทศ
- (2) กิจการซึ่งดำเนินการเป็นทางค้าหากำไรโดย
รัฐบาล/องค์การของรัฐบาล/นิติบุคคลอื่นที่ตั้ง
ขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ

เฉพาะกำไรที่เกิดจากการ
ประกอบกิจการในประเทศไทย

1.3 มูลนิธิ/สมาคมที่ไม่ได้เป็นองค์กรสาธารณกุศล ฐานรายได้ก่อนหักรายจ่าย

- มูลนิธิ/สมาคมมีรายรับดอกเบี้ย

ภ.ธ.

2. นิติบุคคลที่ได้รับยกเว้น ภ.ง.ด.นิติบุคคล

ยกเว้น

ภ.พ. หรือ ภ.ธ.

เช่น บริษัท/ห้างที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ฯ

3. นิติบุคคลที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นผู้หน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

ภ.พ. หรือ ภ.ธ.

ภาครัฐ เช่น กระทรวง ทบวง กรม และรัฐวิสาหกิจ องค์การของรัฐบาล หน่วยงานอิสระ

นิติบุคคลอื่น เช่น วัด มหาวิทยาลัย สหกรณ์ หอการค้า สภภาพ มูลนิธิ/สมาคมที่กระทรวงการคลังประกาศ
เป็นองค์กรสาธารณกุศล

* ภาษีอากรเป็นเรื่องบังคับจัดเก็บ ประมวลรัษฎากรให้บุคคลธรรมดาทุกคนต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ยกเว้น
น้อยมาก เช่น เจ้าหน้าที่ขององค์การสหประชาชาติ/ทูตหรือบุคคลในคณะทูตของต่างประเทศ

ส่วนนิติบุคคลให้เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเฉพาะบริษัท/ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตาม ม. 39 (ซึ่งมุ่งค้าหากำไร) นิติบุคคล
ส่วนใหญ่ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นผู้หน้าที่เสียภาษี

ภาษีทางอ้อม หากไม่มีข้อยกเว้น ทุกคนต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มหรือภาษีธุรกิจเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง

(2) บริษัทไท จำกัด

เลขที่ 1 ถนนกาญจนาภิเษก 15 แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กทม.10170

เลขประจำตัวผู้เสียภาษี 3101987654

(4) เล่มที่ 1 เลขที่ 01

(1) ใบกำกับภาษี/ใบส่งของ/ใบแจ้งหนี้ (หรือใบเสร็จรับเงิน) (เอกสารออกเป็นชุด) *** (8)

ชื่อผู้ซื้อ บริษัท ก จำกัด (3) วันที่ 9/09/25x9 * (7) (จุดออกใบกำกับภาษี)

ที่อยู่ 11 ถนนพหลโยธิน 7 แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม.10400

ลำดับที่	รหัสสินค้า	รายการสินค้าหรือบริการ (5)	ปริมาณ	ราคาต่อหน่วย	จำนวนเงิน(บาท)
1	1234	รถยนต์ หักส่วนลดการค้า ** แถมเครื่องเสียงติดรถยนต์ มูลค่า 10,000 บาท	1	355,000	355,000 5,000
รวมราคาทั้งสิ้น (ฐานภาษี)					350,000
ลงชื่อ.....นาย ก.....ผู้รับสินค้า (จุดออกใบกำกับภาษี) (6) ภาษีมูลค่าเพิ่ม 7%					24,500
วันที่ 9/09/25x9 *					จำนวนเงินรวม 374,500

* จุดที่เกิดความรับผิดชอบในการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มพร้อมออกใบกำกับภาษีเมื่อส่งมอบตามมาตรา 78 (1)

** ส่วนลดการค้า ที่ลดให้ขณะขายสินค้าไม่เป็นมูลค่าฐานภาษีจึงหักออกจากราคารถยนต์ บริษัทต้องจัดทำใบกำกับภาษีแสดงมูลค่ารถยนต์มูลค่า 355,000 บาท หักด้วยส่วนลดการค้า 5,000 บาท คงเหลือมูลค่ารถยนต์ที่เป็นฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม 350,000 บาท

เครื่องเสียงติดรถยนต์ที่แถมให้ขณะขายสินค้าไม่เป็นมูลค่าฐานภาษี บริษัทต้องจัดทำใบกำกับภาษี ระบุชนิด ประเภทและปริมาณสินค้าที่แถมไว้ในใบกำกับภาษีที่ขายรถยนต์ด้วย

*** เอกสารออกเป็นชุด คือ เป็นใบส่งของ เมื่อผู้รับสินค้านำสินค้าแล้วผู้ขายต้องออกใบกำกับภาษีทันทีที่ความรับผิดชอบในภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น จึงเป็นใบกำกับภาษี หากผู้ซื้อชำระค่าสินค้าพร้อมการรับมอบสินค้า จึงเป็นใบเสร็จรับเงิน หากขายเชื่อก็ถือเป็นใบแจ้งหนี้

อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา¹

เงินได้สุทธิ	ช่วงเงินได้สุทธิ แต่ละขั้นร้อยละ	อัตรา ภาษี	ภาษีแต่ละขั้น เงินได้สุทธิ	ภาษีสะสม สูงสุดของขั้น
1 - 300,000	300,000	5	15,000	15,000
300,001 - 500,000	200,000	10	20,000	35,000
500,001 - 750,000	250,000	15	37,500	72,550
750,001 - 1,000,000	250,000	20	50,000	122,500
1,000,001 - 2,000,000	1,000,000	25	250,000	372,500
2,000,001 - 5,000,000	3,000,000	30	900,000	1,272,500
5,000,001 บาทขึ้นไป		35		

เงินได้สุทธิจากการคำนวณภาษีเงินได้ตามมาตรา 48 (1) ยังคงได้รับยกเว้นเงินได้สุทธิส่วนที่ไม่เกิน 150,000 บาทแรก ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ 470) พ.ศ. 2551 ดังนี้

เงินได้สุทธิ	ช่วงเงินได้สุทธิ แต่ละขั้นร้อยละ	อัตรา ภาษี	ภาษีแต่ละขั้น เงินได้สุทธิ	ภาษีสะสม สูงสุดของขั้น
1 - 150,000	150,000	ยกเว้น	-	-
150,001 - 300,000	150,000	5	7,500	7,500
300,001 - 500,000	200,000	10	20,000	27,500
500,001 - 750,000	250,000	15	37,500	65,000
750,001 - 1,000,000	250,000	20	50,000	115,000
1,000,001 - 2,000,000	1,000,000	25	250,000	365,000
2,000,001 - 5,000,000	3,000,000	30	900,000	1,265,000
5,000,001 บาทขึ้นไป		35		

¹ ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 44) พ.ศ.2560 มีผลใช้บังคับสำหรับปีภาษี 2560 เป็นต้นไป

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax)

เป็นภาษีทางตรง หลักการจัดเก็บตามความสามารถในการมีเงินได้ของบุคคลธรรมดา เพื่อเป็นแหล่งรายได้สำคัญแล้ว การให้เสียภาษีตามบัญชีอัตราภาษีแบบก้าวหน้าซึ่งผู้มีเงินได้มีเงินได้สูงขึ้น ก็จะเสียภาษีในอัตราภาษีที่สูงขึ้นตาม ทำให้ผู้มีเงินได้มากกว่าเสียภาษีในอัตราที่สูงกว่าผู้มีเงินได้น้อยกว่า เพื่อเป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้ของประชาชน และลดช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน เช่น

เงินได้สุทธิ 300,000 บาทแรก	เสียภาษีในอัตราร้อยละ 5	100 บาท เหลือ 95 บาท
เงินได้สุทธิส่วนที่เกิน 5,000,000 บาท	เสียภาษีในอัตราร้อยละ 35	เหลือ 65 บาท

วิธีการเสียภาษี มาตรา 39 ให้จัดเก็บเป็น “ปีภาษี” คือ ปีปฏิทิน เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี โดยให้ผู้มีเงินได้ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว (เกณฑ์เงินสด) ที่มีเงินได้ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำที่ประมวลรัษฎากรกำหนดมีหน้าที่ยื่นรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประเมินตนเองภายในวันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 31 มีนาคม ของปีถัดไป

ปีภาษี คือ ปีปฏิทิน	กำหนดเวลายื่นรายการ
1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม ของทุกปี	1 มกราคม ถึง 31 มีนาคม ของปีถัดไป

เกณฑ์เงินได้พึงประเมินขั้นต่ำที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1. กรณีไม่มีสามีหรือภริยา และมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน 60,000 บาท
2. กรณีไม่มีสามีหรือภริยา และมีเงินได้พึงประเมินเฉพาะประเภทที่ 1 เพียงประเภทเดียว ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน 120,000 บาท
3. กรณีมีสามีหรือภริยา และมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน 120,000 บาท
4. กรณีมีสามีหรือภริยา และมีเงินได้พึงประเมินเฉพาะประเภทที่ 1 เพียงประเภทเดียว ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน 220,000 บาท

5. ผู้มีเงินได้ที่เป็นกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง และมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว

เกิน 60,000 บาท

6. ผู้มีเงินได้ที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล และมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน 60,000 บาท

ฐานภาษี มาตรา 48 ให้คำนวณภาษีจากฐานเงินได้สุทธิและฐานเงินได้พึงประเมินเปรียบเทียบกัน แล้วให้เสียตามวิธีที่ได้จำนวนภาษีมากกว่า (รายละเอียดตามวิธีคำนวณภาษี

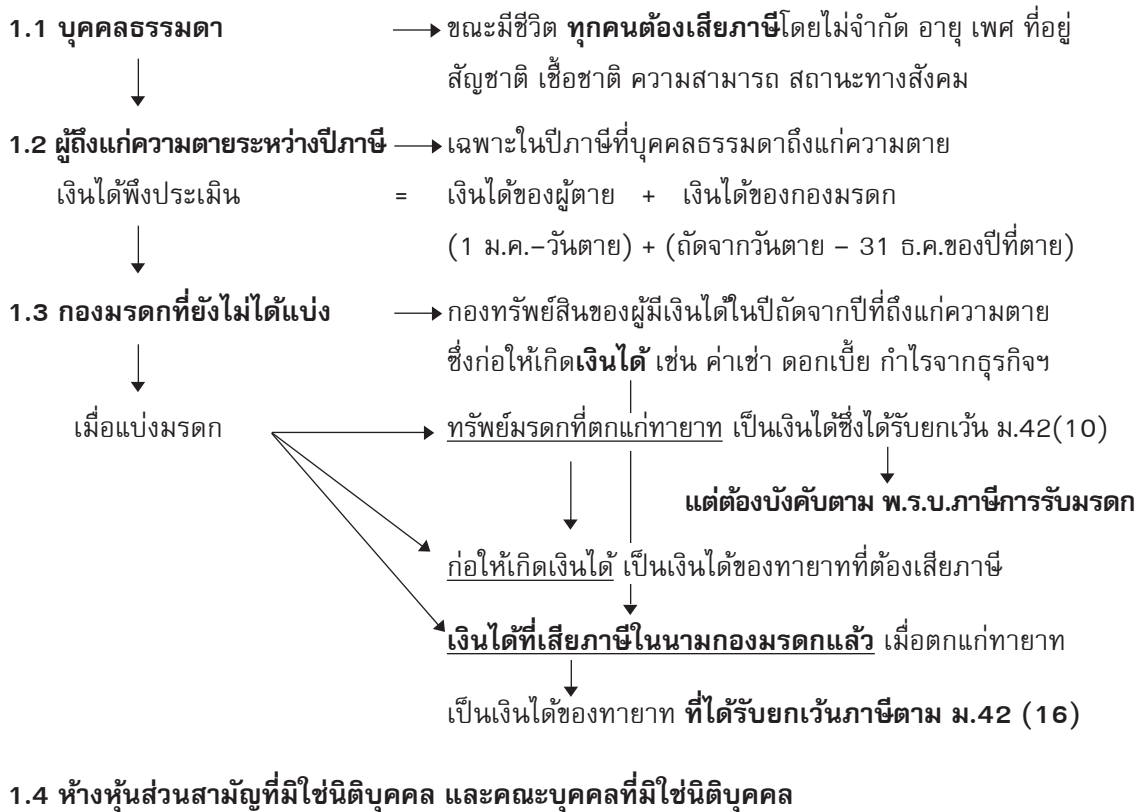
ประมวลรัษฎากรบัญญัติให้บุคคลธรรมดาทุกคนที่ไม่มีกฎหมายยกเว้น เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี แต่บางคนไม่อยู่ในวิสัยที่จะยื่นรายการได้ด้วยตัวเอง จึงให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบยื่นรายการภาษีแทน คำว่า ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ต่างจาก ผู้มีหน้าที่ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมิน

ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

1. ผู้มีเงินได้เป็นบุคคลธรรมดา จะต้องยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษีเอง แต่มอบอำนาจให้ผู้อื่นยื่นแทนได้
2. ผู้มีเงินได้เป็นผู้เยาว์ ให้เป็นหน้าที่ของผู้แทนโดยชอบธรรมยื่นในนามของผู้เยาว์
3. ผู้มีเงินได้เป็นบุคคลที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ ให้เป็นหน้าที่ของผู้อุปการะยื่นในนามของผู้มีเงินได้
4. ผู้มีเงินได้เป็นบุคคลที่ศาลสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ ให้เป็นหน้าที่ของผู้พิทักษ์ยื่นในนามของผู้มีเงินได้
5. กรณีผู้มีเงินได้อยู่ในต่างประเทศ ให้เป็นหน้าที่ของผู้จัดการกิจการที่ก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมินนั้นเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นในนามของผู้มีเงินได้
6. ผู้มีเงินได้ถึงแก่ความตายเสียก่อนที่จะยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษี ให้เป็นหน้าที่ของผู้จัดการมรดก หรือทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกแล้วแต่กรณีเป็นผู้ยื่นในนามของผู้มีเงินได้
7. ผู้มีเงินได้เป็นกองมรดก ให้เป็นหน้าที่ของผู้จัดการมรดก หรือทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกแล้วแต่กรณี เป็นผู้ยื่นในนามของผู้มีเงินได้
8. ผู้มีเงินได้เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล ให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการ หรือผู้จัดการยื่นในนามของห้างหุ้นส่วนหรือคณะบุคคล
9. ผู้มีเงินได้เป็นบุคคลธรรมดาที่มีคู่สมรสและความเป็นสามีภริยามีอยู่ร่วมกันตลอดปีภาษี และต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ ให้สามีและภริยาต่างฝ่ายต่างมีหน้าที่ยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากกันและแบ่งเงินได้พึงประเมินที่สามีและภริยาทำร่วมกัน หรือสามีและภริยาจะตกลงเลือกยื่นรายการและเสียภาษีรวมกันก็ได้

1. ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

หมายถึง ผู้มีเงินได้ที่เข้าข่ายต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แบ่งได้เป็น

1.1 บุคคลธรรมดา

หมายถึง บุคคลที่มีสภาพบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 15 “สภาพ บุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดและอยู่รอดเป็นทารก และสิ้นสุดลงเมื่อตาย” บุคคลธรรมดา มีเงินได้พึงประเมินที่เข้าข่ายต้องเสียภาษี หากไม่มีกฎหมายยกเว้น ทุกคนมีหน้าที่ต้องเสียภาษีโดยไม่จำกัด อายุ เพศ ความสามารถ สถานะทางสังคม ที่อยู่ สัญชาติ หรือเชื้อชาติ เช่น

นายทอง เป็นข้าราชการมีเงินได้เป็นเงินเดือนและเงินปันผลจากประเทศจีน
นายโชคได้เงินรางวัลจากการแข่งขันตอบปัญหาทางรายการโทรทัศน์ และทายผลฟุตบอล

เด็กชายเอ อายุ 1 เดือน มีเงินได้ค่าเช่าจากอาคารที่ได้รับเป็นของขวัญวันเกิด
ผู้แทนโดยชอบธรรมมีหน้าที่ในการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีแทนในนามเด็กชายเอ

นายปีบุคคลที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ มีเงินได้จากดอกเบี้ย และการแสดงละครโทรทัศน์ ผู้อนุบาลมีหน้าที่ในการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีในนามนายปี

นายจอห์นสัญชาติอังกฤษมีเงินได้ค่าเช่าและกิจการบาร์เบียร์ในประเทศไทย แม้ในปีภาษีนี้จะไม่ได้นำเข้ามาในประเทศไทยเลย ผู้จัดการกิจการอันก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมินดังกล่าวของนายจอห์นมีหน้าที่ในการยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีแทนในนามนายจอห์น

นักร้อง นักแสดงไทยมีเงินได้จากการแสดงทั้งในและต่างประเทศ

พระภิกษุ สมณะ ซี พราหมณ์ นักบวชทุกศาสนามีเงินได้ที่เข้าข่ายต้องเสียภาษี

1.2 ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี

หมายถึง บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้พึงประเมินที่เข้าข่ายที่ต้องเสียภาษี แต่ถึงแก่ความตายก่อนยื่นแบบแสดงรายการภาษี เฉพาะปีภาษีที่ถึงแก่ความตาย มาตรา 57 ทวิ วรรคหนึ่ง ให้เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเสมือนหนึ่งตัวเองยังมีชีวิต โดยให้ผู้จัดการมรดก ทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก แล้วแต่กรณี เป็นผู้ยื่นรายการเสียภาษีในนามผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี อาจถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี คือ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคมของปีที่มีเงินได้ หรือถึงแก่ความตายเมื่อพ้นปีภาษีที่มีเงินได้แล้วแต่ก่อนยื่นแบบแสดงรายการภาษีของปีที่มีเงินได้นั้น

เงินได้พึงประเมินที่ต้องนำมารวมคำนวณภาษี ได้แก่ เงินได้ที่ได้รับก่อนตาย (ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคมถึงวันที่ตาย) และของกองมรดกที่ได้รับตลอดปีภาษีที่ผู้นั้นถึงแก่ความตาย (ถัดจากวันที่ตายถึงวันที่ 31 ธันวาคมของปีที่ตาย)

ปีภาษี 25x1 นาย ก ได้รับเงินเดือนๆ ละ 30,000 บาท และค่าเช่าบ้านเดือนละ 10,000 บาท นาย ก ถึงแก่ความตายวันที่ 1 กรกฎาคม 25x1

เงินได้พึงประเมินที่ต้องเสียภาษี ในนามนาย ก ผู้ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี คือ

เงินเดือน (1 มกราคม ถึง 30 มิถุนายน 25x1 = $30,000 \times 6$) 180,000

ค่าเช่า (1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม 25x1 = $10,000 \times 12$) 120,000

รวมเงินได้พึงประเมินทั้งปี 300,000

1.3 กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง

หมายถึง กองทรัพย์สินของผู้ตายที่ยังไม่ได้แบ่งให้แก่ทายาท และก่อให้เกิดเงินได้ที่เข้าข่ายต้องเสียภาษี มาตรา 57 ทวิ วรรคสอง ให้เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เฉพาะปีภาษีถัดจากปีที่ถึงแก่ความตายจนถึงปีที่ได้แบ่งมรดกเสร็จสิ้นแล้ว โดยให้ผู้จัดการมรดก ทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกแล้วแต่กรณี เป็นผู้ยื่นรายการภาษีแทน

เงินได้พึงประเมินที่ต้องนำมารวมคำนวณภาษีของกองมรดก ได้แก่ เงินได้ที่กองมรดกได้รับในแต่ละปีภาษีก่อนมีการแบ่งมรดกเพราะเป็นเจ้าของทรัพย์สินมรดก

ในปีภาษี 25x2 กองมรดกของนาย ก คือ บ้านเช่าที่ยังไม่ได้แบ่งให้แก่ทายาท ได้รับค่าเช่า 120,000 บาท (เงินได้ตามมาตรา 40 (5)) ผู้จัดการมรดกนำค่าเช่าดังกล่าวฝากธนาคาร

ได้รับดอกเบี้ย 1,000 บาท (เงินได้ตามมาตรา 40 (4) (ก)) ถือเป็นเงินได้ที่ต้องเสียภาษีในนามกองมรดก

เมื่อแบ่งค่าเช่าหรือดอกเบี้ยดังกล่าวให้แก่ทายาท ถือว่าทายาทมีเงินได้ที่ได้รับจากกองมรดก (เงินได้ตามมาตรา 40 (8)) ได้รับยกเว้นภาษีตามมาตรา 42 (16) เพราะเงินได้ดังกล่าวเสียภาษีในนามกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่งไว้แล้ว หากทายาทต้องเสียภาษีจะเป็นการเสียภาษีซ้ำในเงินได้จำนวนเดียวกัน

เมื่อแบ่งตัวทรัพย์สินมรดก (บ้าน) ให้ทายาท ตัวทรัพย์สินมรดกที่ทายาทได้รับถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (8) ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีตามมาตรา 42 (10) แต่ต้องบังคับตามพระราชบัญญัติภาษีการรับมรดก พ.ศ.2558

1.4 ห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล มาตรา 56 วรรคสอง

บุคคลธรรมดาตั้งแต่สองคนขึ้นไปกระทำการร่วมกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไร
ถ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อจะแบ่งปันกำไรจากกิจการที่ทำร่วมกัน → ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีชื่อนิติบุคคล

ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อจะแบ่งปันกำไร → คณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล

ผู้อำนวยการ/ผู้จัดการ มีหน้าที่ยื่นแบบและเสียภาษีในนามห้างหรือคณะบุคคลทั้งจำนวน

เป็นหน่วยภาษีใหม่แยกจากผู้เป็นหุ้นส่วน จึงไม่ต้องนำเสียภาษีในนามตนเองอีก

1.4.1 ห้างหุ้นส่วนสามัญ หมายถึง บุคคลธรรมดาตั้งแต่สองคนขึ้นไปตกลงเข้ากันโดยมีวัตถุประสงค์กระทำการร่วมกัน และแบ่งปันกำไรที่จะพึงได้จากกิจการนั้น อาจเข้าหุ้นกันเป็นเงิน ทรัพย์สินหรือแรงงานก็ได้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

ห้างหุ้นส่วนสามัญได้จดทะเบียนให้มีสภาพเป็นนิติบุคคล มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

ห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล มีสภาพเป็นบุคคลธรรมดา มาตรา 56 วรรคสอง ให้เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เช่น

- (1) ร่วมกันเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารเพื่อรับดอกเบี้ย เช่น บัญชีเงินฝากนาง ก. และบุตร
- (2) นาย ก. และนาย ข. ร่วมกันเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีชื่อนิติบุคคลซื้อหุ้นเพื่อรับเงินปันผล ร่วมกันซื้อที่ดินเพื่อเก็งกำไร หรือนำออกให้เช่า เป็นต้น
- (3) การเข้าร่วมกันของแพทย์เพื่อทำการรักษาคนไข้ เช่น แพทย์ ก. ร่วมกับแพทย์ ข. หรือ แพทย์ ก. ร่วมกับพยาบาล ค. เป็นต้น
- (4) การเข้าร่วมกันของนักแสดงหรือพิธีกรในการรับงานแสดงหรือรับงานพิธีกร เช่น นักแสดง เอ ร่วมกับนักแสดง บี เป็นต้น

ปีภาษี 25x2 นาย ก และนาย ข มีเงินได้จากการเข้าหุ้นกันเปิดร้านขายคอมพิวเตอร์ 800,000 บาท เป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (8) ซึ่งต้องเสียภาษีในนามห้างหุ้นส่วนสามัญ นาย ก และนาย ข จะแบ่งเงินได้กันคนละ 400,000 บาท และนำไปแยกเสียภาษีในนามของแต่ละคนไม่ได้

ห้างหุ้นส่วนสามัญแบ่งส่วนแบ่งของกำไรหรือส่วนแบ่งเงินได้ให้แก่หุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนสามัญในปีภาษีใด ให้หุ้นส่วนหรือบุคคลนั้นต้องนำส่วนแบ่งของกำไรหรือส่วนแบ่งเงินได้ซึ่งถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (8) มารวมคำนวณเสียภาษีเงินได้กับเงินได้พึงประเมินประเภทอื่น ๆ ที่ได้รับ

1.4.2 คณะบุคคล หมายความว่า บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปตกลงกระทำการร่วมกันอันมิใช่ห้างหุ้นส่วนสามัญ คณะบุคคลไม่มีสถานภาพเป็นบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่เพื่อให้การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครอบคลุมประมวลรัษฎากร มาตรา 56 วรรคสอง กำหนดให้เป็นหน่วยภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา² เช่น

(1) คณะกรรมการนักศึกษาจัดหาทุนเพื่อกระทำกิจกรรมในกลุ่มของตน เช่น ขายเสื้อ จัดคอนเสิร์ตหรือจัดกิจกรรมหารายได้เพื่อออกค่ายภาคฤดูร้อน เป็นต้น

(2) คณะกรรมการจัดหาทุนเพื่อสร้างและปรับปรุงโบราณสถาน หรือจำหน่ายวัตถุมงคลเพื่อนำเงินไปสร้างพระอุโบสถ

(3) ชมรมแม่บ้านจัดกิจกรรมหาทุนเพื่อสร้างโรงพยาบาล ช่วยผู้ประสบภัยพิบัติ

(4) การวิ่งคนละก้าวเพื่อ 7 โรงพยาบาลภาคเหนือของ “ตูน บอดี้แสลม” และคณะ

ปีภาษี 25x2 นาย ก และ นาย ข ร่วมกันจัดจำหน่ายวัตถุมงคลเพื่อนำเงินไปสร้างพระอุโบสถ ต้องนำเงินได้เสียภาษีในนามคณะบุคคล นาย ก และ นาย ข จะแบ่งเงินได้กันแล้วนำไปแยกเสียภาษีในนามของแต่ละคนไม่ได้

คำวินิจฉัยกรมสรรพากร

1. พี่กับน้องสาวอีกสองคน มีกรรมสิทธิ์ร่วมกันในที่ดินได้ตกลงให้บริษัทเช่าที่ดินเพื่อหาประโยชน์จากค่าเช่าและค่าตอบแทนสิทธิการเช่า จึงมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในนามห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียน (กค 0802/8778 ลว. 19 พฤษภาคม 2536)

2. การจัดตั้ง “ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีโชินติบุคคล” ทำได้โดยสัญญาเมื่อบุคคลทั้งสี่ได้แสดงเจตนาตกลงเข้ากันเพื่อซื้อที่ดินมาเพื่อขาย จึงถือได้ว่าบุคคลทั้งสี่มีเจตนาในการจัดตั้งเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีโชินติบุคคล จึงต้องเสียภาษีในนามของห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีโชินติบุคคลทั้งสิ้น (กค 0811/04248 ลว. 8 เมษายน 2541)

² สามารถยื่นคำร้องให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกพระราชกฤษฎีกายกเว้นภาษีให้ได้

การยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ประมวลรัษฎากรให้บุคคลและเงินได้บางประเภทได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการบริหารจัดการเก็บ

1. เงินได้พึงประเมินที่ได้รับการยกเว้นภาษี (ตาม 2.3) หน้า 36

2. บุคคลที่ได้รับการยกเว้นภาษี เช่น ยกเว้นภาษีให้แก่

(1) เจ้าหน้าที่หรือผู้เชี่ยวชาญขององค์การสหประชาชาติ ทูตหรือบุคคลในคณะทูตของต่างประเทศซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในประเทศไทย

บุคคลที่ได้รับยกเว้นต้องเป็นบุคคลขององค์การสหประชาชาติหรือคณะทูตเท่านั้น หากเป็นคนทั่วไป ไม่ว่าเชื้อชาติ สัญชาติใด แม้ทำงานในองค์การสหประชาชาติหรือสถานทูต เช่น คนสวน แม่บ้าน เป็นต้น ก็ต้องเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร

เงินได้ที่ได้รับยกเว้นต้องเป็นเงินได้จากการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น เช่น ท่านทูตมีเงินได้จากเงินเดือนซึ่งได้เสียภาษีให้ประเทศของตนแล้ว หากต้องเสียภาษีให้แก่ประเทศที่ไปปฏิบัติงานอีก ก็เป็นการเก็บภาษีซ้ำในเงินได้จำนวนเดียวกัน แต่ถ้าท่านทูตมีเงินได้อื่นเป็นการส่วนตัว เช่น ค่าเช่า ดอกเบี้ย อรุณกิจ หรืออื่นๆ ก็ต้องเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร

(2) บุคคลผู้ได้รับประโยชน์ตามอนุสัญญาภาษีซ้อน หรือความตกลงเพื่อป้องกันการเก็บภาษีซ้ำซ้อนที่ประเทศไทยได้ทำความตกลงไว้กับประเทศต่าง ๆ

2. เงินได้พึงประเมิน

คือ เงินได้ที่ได้รับมาทั้งหมดก่อนหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนตลอดปีภาษี

1. ความหมายของเงินได้พึงประเมิน
2. ประเภทเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย
3. เงินได้พึงประเมินที่ได้รับการยกเว้นภาษี
4. เกณฑ์การรับรู้เงินได้พึงประเมินของผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
5. แหล่งเงินได้ที่ต้องนำมาเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
6. เงินได้ของสามีและภริยาที่ชอบด้วยกฎหมาย

2.1 ความหมายของเงินได้พึงประเมิน

เงินได้พึงประเมิน หมายถึง

1. เงินสด รวมเงินตราต่างประเทศ หรือตราสารที่มีค่าเสมือนเงินสด เช่น เช็คเงินสด เช็คของขวัญ เป็นต้น

2. ทรัพย์สินที่ได้รับ ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน เช่น เครื่องแบบในการทำงาน การเก็บค่าเช่าเป็นผลผลิต การที่บริษัทให้หุ้นปันผลแก่ผู้ถือหุ้น หรือนายจ้างให้หุ้นเป็นโบนัส แก่ลูกจ้าง บ้าน รถยนต์ ทรัพย์สินที่ใช้ในการแข่งขัน ชิงโชค เป็นต้น

3. ประโยชน์อย่างอื่นที่ได้รับ ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน เช่น ลูกจ้างได้อยู่บ้าน นายจ้าง หรือพนักงานระดับผู้บริหารได้ใช้โทรศัพท์หรือรถยนต์ของนายจ้างฟรี ตัวแทนจำหน่ายสินค้าหรือนายหน้าในระบบขายตรงหรือลูกจ้างได้ไปดูงานต่างประเทศเมื่อทำงานได้ตามเป้าหมายแข่งขัน ซึ่งโชคที่มีรางวัลเป็น ตัวเครื่องบิน บัตรชมภาพยนตร์ เป็นต้น

4. เงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้

ประมวลรัษฎากรบัญญัติให้ผู้มีเงินได้มีหน้าที่เสียภาษี ถ้ามีผู้อื่นจ่ายแทนเป็นประโยชน์แก่ผู้มีเงินได้ จึงต้องนำเงินภาษีที่ผู้อื่นจ่ายแทนรวมเป็นเงินได้ประเภทและของปีภาษีเดียวกับเงินได้ที่ออกแทนให้ นั้นตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 40 วรรคสอง

เงินค่าภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเงินได้ประเภทเงินเดือนที่นายจ้างออกแทนลูกจ้าง ถือเป็นส่วนหนึ่งของเงินเดือน เป็นเงินได้ประเภทที่ 1 และถือเป็นเงินได้ของปีภาษีที่นายจ้างออกแทน

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากการขายอสังหาริมทรัพย์ที่ผู้ซื้อออกแทนผู้ขาย ถือเป็นส่วนหนึ่งของเงินค่าขายอสังหาริมทรัพย์ของผู้ขายเป็นเงินได้ประเภทที่ 8

5. เครดิตภาษีเงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไรหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้รับจากบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย (รายละเอียดตามประเภทเงินได้ หน้า 23)

นาย ก เป็นพนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ต้องนำเงินได้ทุกรายการที่ได้รับจากบริษัทรวมเป็นเงินได้จากการจ้างแรงงานเพื่อเสียภาษี ดังนี้

เงินได้พึงประเมิน หมายถึง	พนักงาน บมจ.การบินไทย ได้รับ
1. เงินสด	- เงินเดือน
2. ทรัพย์สินที่ได้รับ ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน	- เครื่องแบบที่นายจ้างให้ฟรี
3. ประโยชน์อย่างอื่นที่ได้รับ ซึ่งอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน	- การใช้บริการเครื่องบินของนายจ้างฟรี
4. เงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้	- นายจ้างจ่ายเงินค่าภาษีอากรแทน

เด็กหญิงปลายฟ้าตั้งชื่อให้หมีแพนด้าหลินปิง ได้รับรางวัลเป็นเงินสด รถยนต์และการเดินทางไปชมหมีแพนด้าที่ประเทศจีน ต้องนำรางวัลทุกรายการรวมเป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (8) เพื่อเสียภาษี

2.2 ประเภทของเงินได้พึงประเมินและการหักค่าใช้จ่าย

เงินได้พึงประเมินแต่ละประเภทมีความแตกต่างกันหลายประการที่สำคัญ ได้แก่

- (1) ลักษณะการกระทำหรือธุรกรรมอันเป็นที่มาของเงินได้
- (2) นิติกรรมสัญญาที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้จ่ายเงินได้กับผู้มีเงินได้
- (3) ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการหาเงินได้มีผลต่อจำนวนภาษีโดยตรง

เพื่อความเป็นธรรมในการเสียภาษี กฎหมายกำหนดหน้าที่ในการเสียภาษีของเงินได้แต่ละประเภทไว้แตกต่างกัน ทั้งในเรื่องวิธีการคำนวณภาษี การยื่นแบบแสดงรายการภาษี แบบแสดงรายการภาษี ค่าใช้จ่ายของเงินได้แต่ละประเภท **ประมวลรัษฎากรจึงได้แบ่งประเภทของเงินได้พึงประเมินเป็น 8 ประเภท และให้หักค่าใช้จ่ายได้ 2 วิธี**

1. การหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาตามอัตราที่กฎหมายกำหนด
2. การหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร ตามที่พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมิน (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502 กำหนด

จะเป็นเงินได้ประเภทใด ให้ดูความสัมพันธ์ ระหว่างผู้จ่ายเงินได้กับผู้รับเงินได้					
เงินได้		หักค่าใช้จ่าย			
มาตรา 40 (1) รวม (2)	→	เป็นการเหมา ร้อยละ 50 ไม่เกิน 100,000			
(จ้างแรงงาน จ้างทำของ)					
มาตรา 40 (3)	→	หักค่าใช้จ่ายไม่ได้			
เฉพาะค่าแห่งกุฎิลีลส์	→	เป็นการเหมา ร้อยละ 50 ไม่เกิน 100,000			
ค่าแห่งสิทธิและสิทธิ์อื่น	→	หักตามความจำเป็นและสมควร (ตามหลักฐาน)			
มาตรา 40 (4)	→	หักค่าใช้จ่ายไม่ได้			
(ผลประโยชน์จากการลงทุน)		(เงินปันผล → ได้รับเครดิตภาษีเงินปันผล)			
มาตรา 40 (5)		ให้เข้า → ตามความจำเป็นและสมควร(ตามหลักฐาน)			
(ให้เช่าทรัพย์สิน)		→ เป็นการเหมา - บ้าน โรงเรือน ร้อยละ 30			
		- ที่ดินเพื่อการเกษตร ร้อยละ 20			
		- ที่ดินอื่น ร้อยละ 15			
		- ยานพาหนะ ร้อยละ 30			
		- ทรัพย์สินอื่น ร้อยละ 10			
	→	ผิดสัญญาเช่าซื้อ/ขายผ่อนชำระ เป็น การเหมา ร้อยละ 20			
มาตรา 40 (6)	→	ตามความจำเป็นและสมควร (ตามหลักฐาน)			
(วิชาชีพอิสระ)	→	เป็นการเหมา - ประกอบโรคศิลป์ ร้อยละ 60			
		- อื่น ๆ ร้อยละ 30			
มาตรา 40 (7)	→	ตามความจำเป็นและสมควร (ตามหลักฐาน)			
(การรับเหมา)	→	เป็นการเหมา ร้อยละ 60			
มาตรา 40 (8)	→	ตามความจำเป็นและสมควร (ตามหลักฐาน)			
(เงินได้อื่นนอกจาก (1) ถึง (7))	→	เป็นการเหมา (ตาม พ.ร.ฎ. (ฉบับที่ 11)) ร้อยละ 60			

มาตรา 40 เงินได้พึงประเมินนั้น คือ เงินได้ประเภทดังต่อไปนี้รวมตลอดถึงเงินค่าภาษีอากรที่ผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทต่างๆ ดังกล่าวไม่ว่าในทอดใด

มาตรา 40 (1) เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงานไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยเลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทرفฟี่สกิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน

เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน เป็นความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างตามสัญญาจ้างแรงงานตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งผู้มีเงินได้ต้องทำงานภายใต้การควบคุมของผู้จ่ายเงินได้ ไม่มีอิสระในการทำงาน ผู้จ่ายเงินได้ต้องจ่ายสินจ้างตามระยะเวลาที่ตกลงกัน เช่น ข้าราชการประจำ พนักงาน ลูกจ้าง เป็นต้น

เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งลูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระนั้น

นายจ้างต้องไม่เรียกคืนจากลูกจ้างในภายหลัง หากเรียกคืนลูกจ้างยังไม่หลุดพ้นจากหนี้ เพียงแต่เปลี่ยนตัวเจ้าหนี้คนเดิมมาเป็นนายจ้าง ไม่ถือเป็นเงินได้ของลูกจ้าง

เงิน ทرفฟี่สกิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน

เช่น เบี้ยขยัน เงินช่วยค่าครองชีพ ค่าเล่าเรียนบุตร มูลค่าของการได้รับประทานอาหาร เครื่องแบบ เบี้ยประกันชีวิตที่นายจ้างออกให้ เป็นต้น

สวัสดิการที่ผู้ประกอบการจ่ายให้แก่พนักงานลูกจ้างสามารถนำเป็นรายจ่ายในการดำเนินกิจการได้ ส่วนพนักงานลูกจ้างต้องนำสวัสดิการที่ได้รับดังกล่าวเป็นเงินได้พึงประเมินที่ได้รับอันเนื่องมาจากการจ้างแรงงาน นายจ้างต้องนำสวัสดิการรวมกับเงินเดือนค่าจ้างเพื่อคำนวณหักภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหัก ณ ที่จ่ายและนำส่งกรมสรรพากร

มาตรา 40 (2) เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ไม่ว่าจะเป็นค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ค่าส่วนลด เงินอุดหนุนในงานที่ทำ เบี้ยประชุม บำเหน็จ โบนัส เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่ผู้จ่ายเงินได้ให้อยู่ โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่ผู้จ่ายเงินได้จ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทرفฟี่สกิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ นั้นไม่ว่าหน้าที่หรือตำแหน่งงาน หรืองานที่รับทำให้นั้นจะเป็นการประจำหรือชั่วคราว

เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ เช่น เป็นผู้จัดการผลประโยชน์ ผู้จัดการมรดก เป็นที่ปรึกษา หรือเป็นกรรมการบริษัท ที่มีใช้การจ้างแรงงาน

การรับทำงานให้ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ว่าจ้างกับผู้รับจ้างตามสัญญาจ้างทำของ ซึ่งผู้จ่ายเงินได้ตกลงจะจ่ายสินจ้างตามผลสำเร็จของงาน ผู้มีเงินได้มีอิสระในการทำงาน หากงานไม่สำเร็จก็ไม่ได้สินจ้าง เช่น นายหน้า วิทยากร การรับสร้างรับซ่อมที่ปริมาณงานไม่มาก มีค่าใช้จ่ายไม่สูง ผู้มีเงินได้สามารถทำได้ตามลำพัง

ค่าธรรมเนียม เป็นค่าตอบแทนการรับทำงานให้ เช่น ค่าธรรมเนียมการออกตั๋วเงิน หนังสือค้ำประกัน หรือการโอนเงินทางธนาคาร เป็นต้น

ค่าส่วนลด เช่น ค่าส่วนลดที่รัฐบาลให้แก่ผู้ซื้อสินค้าที่รัฐบาลเป็นผู้ผลิตไปจำหน่ายแก่ประชาชน เช่น อาคารแอสตัมป์ สลากกินแบ่งรัฐบาล ยาสูบ ส่วนลดที่ได้รับจากธุรกิจขายตรง เป็นต้น

เงินอุดหนุนในงานที่ทำ คือ เงินช่วยเหลือที่ผู้ว่าจ้างจ่ายให้ผู้รับจ้างได้ใช้ในการทำงาน เช่น เงินอุดหนุนในงานวิจัยพัฒนา เป็นต้น

การหักค่าใช้จ่าย

มาตรา 42 ทวิ เงินได้พึงประเมินตามความในมาตรา 40 (1) และ (2) ยอมให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ 50 แต่รวมกันต้องไม่เกิน 100,000 บาท

ในกรณีที่สามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ตามวรรคหนึ่งและความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ต่างฝ่ายต่างหักค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์ในวรรคหนึ่ง

หมายความว่า ในปีภาษีที่ผู้มีเงินได้คนเดียวก็มีเงินได้ตามมาตรา 40 (1) และ (2) ต้องนำเงินได้ทั้งสองประเภทรวมกันก่อนแล้วให้หักค่าใช้จ่าย เป็นการเหมาได้ร้อยละ 50 แต่รวมกันต้องไม่เกิน 100,000 บาท

ตลอดปีภาษี 25x1 นาย ก ได้รับเงินเดือนจากนายจ้าง 200,000 บาท หักค่าใช้จ่าย เป็นการเหมาร้อยละ 50 เป็นเงิน 100,000 บาทพอดี ($200,000 \times \text{ร้อยละ } 50 = 100,000$) ดังนั้นผู้มีเงินได้ตามมาตรา 40 (1) หรือ (2) หรือ (1) + (2) เกิน 200,000 บาท จะหักค่าใช้จ่ายได้มากที่สุด 100,000 บาท

เงินได้ตามมาตรา 40 (2) หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้วิธีเดียวร้อยละ 50 แต่รวมกันต้องไม่เกิน 100,000 บาท ซึ่งน้อยมาก กรณีการรับทำงานให้ต้องอาศัยบุคคลหลายคน เครื่องมือ และค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเป็นจำนวนมาก การให้หักค่าใช้จ่ายได้เพียง 100,000 บาท ตลอดปีภาษีจึงไม่สอดคล้องกับต้นทุนในการหารายได้ และได้กล่าวไว้ข้างต้นว่ากฎหมายจำแนกเงินได้พึงประเมินออกเป็น 8 ประเภท โดยมีเหตุผลสำคัญอย่างหนึ่ง คือ เงินได้แต่ละประเภทมีต้นทุนแตกต่างกันและมีผลต่อจำนวนภาษีที่ต้องเสีย ดังนั้น กรณีที่มีค่าใช้จ่ายสูงจึงให้เป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (8) ซึ่งหักค่าใช้จ่ายได้ตามความจำเป็นและสมควร ซึ่งมากกว่า 100,000 บาท

นาย ก เป็นพนักงานบัญชีของบริษัทแห่งหนึ่ง ตลอดปีภาษีได้รับเงินเดือน 150,000 บาท และรับทำบัญชีให้บริษัทและร้านค้าทั่วไปมีเงินได้ 100,000 บาท ซึ่งถือเป็นเงินได้จากการรับทำงานให้ตามมาตรา 40 (2) นาย ก ต้องนำเงินได้จำนวนนี้รวมกับเงินเดือนรวมเป็นเงินได้ 250,000 บาท หักค่าใช้จ่ายได้ 100,000 บาท

เงินเดือน ม. 40 (1)	150,000	(บาท)
เงินได้จากการรับทำบัญชี ม. 40 (2)	<u>100,000</u>	250,000
หัก ค่าใช้จ่ายร้อยละ 50 แต่ไม่เกิน		<u>100,000</u>
รวมเงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย		<u>150,000</u>

หากนาย ก เปิดสำนักงานบัญชี มีเงินได้ 1,000,000 บาท ต้องเช่าอาคาร มีอุปกรณ์ลูกจ้าง และค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการจำนวนรวม 800,000 บาท **อนุโลมให้เป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (8) ซึ่งหักค่าใช้จ่ายได้ตามความจำเป็นและสมควร และเมื่อไม่ใช้เงินได้ตามมาตรา 40 (2) จึงไม่ต้องนำไปรวมกับเงินเดือนซึ่งเป็นเงินได้ตามมาตรา 40 (1)**

เงินเดือน	150,000	
หัก ค่าใช้จ่ายร้อยละ 50 แต่ไม่เกิน	<u>75,000</u>	75,000
เงินได้จากสำนักงานบัญชี ม. 40 (8)	1,000,000	
หัก ค่าใช้จ่ายได้ตามความจำเป็น	<u>800,000</u>	<u>200,000</u>
รวมเงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย		<u>275,000</u>

มาตรา 40 (3) ค่าแห่งกุฎีวัด ศาล ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น เงินปี หรือเงินได้ มีลักษณะเป็นเงินรายปีอันได้มาจากพันธกรรม นิติกรรมอย่างอื่น หรือคำพิพากษาของศาล

การหักค่าใช้จ่าย

เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (3) เฉพาะที่เป็นค่าแห่งกุฎีวัด ศาล ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น - หัก ตามความจำเป็นและสมควร หรือ

- หัก เป็นการเหมา ร้อยละ 50 แต่รวมกันไม่เกิน 100,000 บาท

ส่วนเงินได้อื่น - ไม่มีบทบัญญัติให้หักค่าใช้จ่าย

ในกรณีที่สามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ และความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ต่างฝ่ายต่างหักค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์ข้างต้น

เงินได้ประเภทที่ 3 ที่สำคัญได้แก่ ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น มีลักษณะเป็นทรัพย์สินทางปัญญา เช่น วรรณกรรม ภาพยนตร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เครื่องหมายการค้า

เงินได้ประเภทที่ 4 เป็นการนำเงินไปหาประโยชน์เพื่อให้ได้ส่วนเกินทุน เป็นผลตอบแทน ทุนไม่เป็นเงินได้ เฉพาะส่วนเกินทุนเป็นเงินได้พึงประเมิน 2 รูปแบบ

รูปแบบที่ 1 เป็นเจ้านี้ เพื่อให้ได้ดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนอื่น ตาม (ก)

รูปแบบที่ 2 เป็นเจ้าของ เพื่อให้ได้ผลประโยชน์เป็นส่วนเกินทุน ตาม (ข) ถึง (ช)

รูปแบบที่ 3 เป็นเจ้าของทรัพย์สินดิจิทัล เพื่อให้ได้ผลประโยชน์เป็นส่วนเกินทุน ตาม (ช) และ (ณ)

ผู้มีเงินได้	เงินได้มาตรา 40 (4)
เป็นเจ้านี้	(ก) ดอกเบี้ย
เป็นเจ้าของหุ้นสามัญ	(ข) เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไร (ค) เงินโบนัสที่จ่ายแก่ผู้ถือหุ้น (ง) เงินลดทุน (จ) เงินเพิ่มทุน (ฉ) ผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเล็กกัน (ช) ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วนหรือโอนหุ้น
เป็นเจ้าของทรัพย์สินดิจิทัล	(ช) เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือผลประโยชน์อื่นใดที่ได้จากการถือโทเคนดิจิทัล (ณ) ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการโอนคริปโทเคอร์เรนซีหรือโทเคนดิจิทัล ทั้งนี้ เฉพาะซึ่งมีราคา เป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน

รูปแบบที่ 1 ดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนอื่นตามมาตรา 40 (4) (ก) ความสัมพันธ์เป็นเจ้านี้ลูกหนี้

มาตรา 40 (4) เงินได้ที่เป็น

(ก) ดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ดอกเบี้ยตัวเงิน ดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ไม่ว่าจะมีหลักประกันหรือไม่ ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมเฉพาะส่วนที่เหลือจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย ตามกฎหมายดังกล่าว หรือผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตัวเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออกและจำหน่ายครั้งแรกในราคาต่ำกว่าราคาไถ่ถอน รวมทั้งเงินได้ที่มีลักษณะทำนองเดียวกันกับดอกเบี้ย ผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนอื่น ๆ ที่ได้จากการให้กู้ยืมหรือจากสิทธิเรียกร้อง ในหนี้ทุกชนิดไม่ว่าจะมีหลักประกันหรือไม่ก็ตาม

พันธบัตร หุ้นกู้ และตัวเงินตามกฎหมาย เป็นตราสารหนี้ ที่ผู้ออกตราสารเหล่านี้ มาเพื่อกู้ยืมเงินจากผู้ซื้อตราสาร เป็นลูกหนี้ ส่วนผู้ซื้อเป็นเจ้านี้ ได้รับผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ย

ดอกเบี้ยเงินฝากและดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ได้แก่ ดอกเบี้ยจากการฝากเงิน กับสถาบันการเงิน สหกรณ์ และการให้กู้ยืมเงินทั้งในและนอกระบบ เช่น กู้ยืมจากสถาบันการเงิน บุคคลธรรมดา การจำนอง จำน่า เป็นต้น